

Audrey

V tisícky kilometrov vzdialenom Londýne sa Audrey práve učila na skúšku z chémie, keď sa na jej izbe rozleteli dvere.

„Ktoré šaty? Zelené, alebo ružové?“ V matkinom hlase bolo počuť náznaky paniky. „Zelené viac odhaľujú moje krivky.“

Audrey neodvrátila hlavu od obrazovky. *Prečo matka nikdy neklope?* „Pracujem.“ Každé jedno slovo predstavovalo pre ňu boj. Nech už to bol ktokoľvek, kto dal jej mozog dokopy, odviezol otrasnú robotu. Boli dni, keď totálne nenávidela svoj život, a toto bol jeden z nich.

„Dnes je Valentína. Mala by si byť niekde na rande. V tvojom veku som už bola na každej párty.“

Audrey vedela, že jej mama bola veľká vymetačka žúrov. „V máji sa mi začínajú skúšky,“ podotkla.

„Chcela si povedať v júli.“

„Budem ich mať hotové už v polovici júna.“ Prečo ju trápilo, že to jej matka nevie? Už na to mala byť dávno zvyknutá. „Tieto skúšky sú veľmi dôležité,“ dodala.

Už len pri myšlienke na ne jej prišlo zle. Pri skúškach bola otrasná. A nepomáhala jej ani to, že učitelia stále opakovali, že ich výsledky budú mať vplyv na celú jej budúcnosť. Ak by to naozaj bolo tak, jej život je na konci. Všetci ostatní rodičia z jej

triedy domrzali do svojich detí: *Učíš sa dost? Je to dobrý nápad, ísť von, keď máš zajtra školu? Nie, nepotrebuješ sa kŕmiť pizzou a sladkými nápojmi.*

Audrey túžila, aby aj jej niekto preukazoval toľko pozornosti a starostlivosti. Túžila, aby ju matka pohladila po vlasoch, pri-niesla jej šálku čaju a povedala zopár povzbudzujúcich slov, no jej matka nič z toho nerobila a ona sa už vzdala nádeje.

Mala šesť rokov, keď zistila, že matka je iná než ostatné mamy. Kým rodičia druhých detí postávali pred školskou brá-nou, Audrey tam stála sama, čakajúc na svoju matku, ktorá sa väčšinou neobjavila.

Nechcela sa líšiť od ostatných, a tak si začala hľadať cestu do-mov sama. Škola mala veľmi prísne pravidlá pri zverovaní die-ťaťa pri odchode do rúk iba dospelaj osobe, ktorú poznala, no Audrey prišla na to, ako oklamať systém. Usmiala sa a zamávala nejasným smerom ku skupine čakajúcich matiek, takže všetci predpokladali, že aj tá jej je medzi nimi. Vzápätí sa prešmykla davom, a len čo bola mimo dohľadu, vybrala sa domov. Ne-bolo to ďaleko a cestu sa naučila. Zabočiť pri červenej poštovej schránke. Znovu zabočiť pri veľkom strome.

Dennodenne sa Audrey vracala do prázdneho domu, otvá-rala školskú tašku a zápasila s úlohami. Vždy, keď z nej vytiahla nejakú písanku, prišlo jej zle od žalúdka. Jej rukopis vyzeral, ako keby sa papierom prehnal dementný pavúk. Nikdy si neve-dela usporiadať myšlienky tak, aby dávali zmysel, keď ich napíše. Učítelia boli zúfalí. Ona bola zúfalá. Veľmi sa snažila, no nič ne-dosiahla. Aký to má zmysel? Tak sa prestala snažiť.

A keď sa pokúsila povedať matke, že čítanie je pre ňu ťažké, tá jej navrhla, nech radšej pozerá telku.

Až po rokoch trápenia sa a neúspechov konečne prišla na školu nová učiteľka, ktorá trvala na tom, aby Audrey vyšetřili. Testy preukázali, že je ťažká dyslektička. Svojím spôsobom jej tá

diagnóza priniesla úľavu. Znamenalo to totiž, že nie je hlúpa. Na druhej strane sa ešte stále cítila hlúpa a navyše dostala nálepku.

Pri skúškach jej síce dali viac času, ale stále to bol boj. Potrebovala pomoc, no matka po návrate z práce zvyčajne zaspala na sedačke.

Celé roky si Audrey myslela, že jej matka je jednoducho len viac unavená než ostatné mamy. Keď trochu podrástla a stala sa všímavejšou, uvedomila si, že rodičia iných detí nezvyknú vypiť fľašu vína alebo dve každý večer. Niekedy matka prišla domov neskoro a vtedy Audrey vedela, že v ten deň začala piť ešte skôr než zvyčajne. Netušila, ako sa jej popri tom všetkom podarilo udržať si prácu office manažérky, no chvalabohu to tak bolo.

Funkčný alkoholik. Audrey si urobila rešerš na internete a našla dokonalý opis svojej matky. Nikomu to nepovedala. Bolo to príliš zahanbujúce.

Jej najšťastnejšie dni boli, keď ju nejaká spolužiačka pozvala domov na čaj alebo keď jej navrhla, aby u nich prespala. Audrey sledovala iné mamy – niekedy aj otcov –, ktoré robili rozruch okolo doma vareného jedla či domácich úloh, a pýtala sa sama seba, prečo jej matka nevie, že tak by to malo vyzerieť. Usilovala sa nemyslieť na ich prázdnu chladničku ani na prázdne fľaše nastavané pri zadných dverách. Ešte väčšou hanbou boli muži, ktorých si matka vodila domov na pitky po práci. Našťastie s tým prestala, keď stretla Rona. Audrey k nemu upierala všetky svoje nádeje.

„Už v júni budeš mať hotové všetky skúšky?“ Matka sa opierala o roh stola, pričom krčila papiere uložené na kope. „To som netušila. Mala si mi to povedať.“

Mala si to vedieť. Audrey odložila papiere nabok, aby sa nezničili. „Nevedela som, že tá to bude zaujímať.“

„A to má čo znamenať? Samozrejme, že ma to zaujíma. Som predsa tvoja matka.“

Audrey si dala pozor, aby na to nereagovala. „Dobre, takže...“
„Vieš, že mám veľa roboty s plánovaním svadby. Ak budeš mať už v polke júna všetky skúšky hotové, znamená to, že tu budeš oxidovať celé leto.“

Ako keby sa jej to nejako týkalo. „Nebudem tu trčať celé leto. Budem cestovať.“ To rozhodnutie bolo náhle, podmienené desivou predstavou toho, ako by to vyzeralo, keby ostala po celý čas doma.

Zo sobotňajších brigád si ušetrila nejaké peniaze a ukryla ich do plyšového medveďa, ktorého mala už od detstva. Nedôverovala matke, bála sa, že by si za ne kúpila pitie, a tie peniaze predstavovali nádej do budúcnosti. Vždy, keď mala pocit, že sa prepadá do tmy, pozrela sa na toho medveďa, sediaceho na jej posteli. Chýbalo mu jedno oko a farba bola už trochu vyblednutá, no bol pre ňu ako priateľ. Spolukonšpirátor jej plánu na útek. Vyrátala si, že peniaze jej postačia na cestu. A keď už niekam príde, nájde si tam prácu. Čokoľvek bude lepšie, než byť uväznená v opakujúcom sa vyčerpávajúcom cykle života s matkou.

„To je dobre. Ide o to, že my s Ronom budeme čerstvo zo-bratí, a... Veď vieš, ako to chodí...“ Matka sprisahanecky štuchla do Audrey.

Audrey vedela. Steny domu boli tenké. Pravdepodobne toho vedela omnoho viac, než by na svoj vek mala. Uvedomila si, že matka sa jej nespýtala, kam pocestuje ani s kým. Záležalo jej iba na tom, aby dcéra nezavadzala v dome a neказila jej romantiku. Dotklo sa jej to, hoci by sa už dávno nemalo, zvykla si zvládať protirečivé emócie. A pravda bola, že matkina svadba s Ronom predstavovala pre ňu veľkú úľavu. Ron sa k matke správal dobre, a ak k svadbe naozaj príde, ona sa už nebude musieť cítiť za ňu zodpovedná. Na dosah mala úplne nový život.

„Chystám sa stráviť leto v Paríži.“ Tá myšlienka jej napadla ako blesk z jasného neba asi pred týždňom. Paríž by mal byť

v lete nádherný. Muži sú tam atraktívni, majú sexi prízvuk, a ak by rozprávali hlúposti, ako väčšina chlapcov z jej skúsenosti, bude to jedno, lebo im aj tak nebude rozumieť. No najlepšie na tom by bolo, že by sa dostala z domu.

Prvú vec, ktorú urobí, až raz bude žiť sama, bude to, že si dá zámku na dvere.

Matka sa vyvalila na Audrinu postel', nevšímajúc si kopy obleženia, ktoré bolo treba pretriediť. „Hovoriš po francúzsky?“

„Nie, a práve preto chcem žiť vo Francúzsku.“ Nebol to ten pravý dôvod, no znelo to hodnoverne a matka nepatrila medzi tých, ktorí skúmajú veci do hĺbky. „Potrebujem sa naučiť nejaký jazyk.“

„To ti urobí dobre. Musíš sa naučiť trochu žiť. V tvojom veku...“

„Áno, viem, ty si si vtedy najviac užívala.“

„Netreba to hovoriť takým tónom. Mladá si len raz, Audie.“

Väčšinu dní sa cítila, ako keby mala aspoň sto. „Teraz musím pracovať. Zajtra mám test.“

Matka ju objala. „Lúbim ťa. Som na teba hrdá. Asi ti to príliš často nehovorím.“

Audrey sedela tak meravo, až mala pocit, že jej praskne chrbtica. Matkin parfum ju dusil. Na chvíľu skoro podľahla nutkaniu rozplynúť sa v jej náručí, aspoň raz hodiť na ňu všetky svoje starosti, no dobre vedela, že nesmie stratiť ostražitosť. O pár minút už matka možno bude na ňu vrieskať, hádzať do nej veci a byť k nej nevlúdna.

Prečo nevlúdne slová vždy znejú hlasnejšie než tie prívetivé? Nikdy to nepochopila.

„Si veľmi napätá.“ Matka ju pustila z objatia. „Nepomohlo by ti, keby si sa niečoho napila?“

„Nie, vďaka.“ Vedela, že matka jej neponúka šálku čaju.

„Otvorila som fľašu vína. Môžem ti pohárik naliať.“ Víno vysvetľovalo jej rozžiarené oči i náladovosť. A takisto ten parfum.

„Jedla si?“ spýtala sa jej Audrey.

„Čože? Nie.“ Linda si uhladila šaty na bokoch. „Nechcem byť tučná. Čo sa učíš?“

Audrey prekvapene zažmurkala. Matka nikdy neprejavila ani najmenší záujem o jej život. Keď v deň otvorených dverí na jej škole pozvali žiakov s rodičmi, aby sa prišli porozprávať o možnostiach ďalšieho štúdia na univerzite, Audrey bola jediná, kto prišiel sám. Ako zvyčajne zaklamala, že matka pracuje. Znelo to omnoho lepšie, než priznať si, že jej matku to netrápi a otec bol v jej živote prítomný len počas aktu počatia. Klamala o svojom živote tak často, že občas už zabúdala, čo je pravda.

Odkiaľšala si. „Organickú chémiu.“ A aj tak neuspeje. Vybrala si radšej prírodovedný smer, aby sa vyhla čítaniu a písaniu esejí, no aj tu bolo toho na čítanie a písanie príliš veľa. Rozhodla sa, že po tomto už nikdy v živote nič študovať nebude.

„Myslím si, že táto móda so všetkým organickým je absolútna sprostosť.“ Matka si skontrolovala svoj odraz v zrkadle na Audrinom pracovnom stole. „Je to len výhovorka supermarketov, aby mohli pýtať ešte viac peňazí.“

Audrey sedela so zvesenými plecami a s pohľadom upretým na obrazovku počítača. Cítila sa mizerne. *Chod' preč. Chod' už konečne preč!* Niekedy sa jej zdalo neuveriteľné, že by mohla byť v nejakom príbuzenskom zväzku s touto osobou. Väčšinou mala pocit, že ju sem musel zo zobáka vypustiť nejaký bocian, ktorý si pomýlil dom.

„Mama...“

„Vždy ti to pomaly myslelo, Audrey. Skrátka, musíš si to uznať. No pozri sa na to z tej svetlejšej stránky – si pekná a máš veľké...“ Matka jej rukami zamávala pred prsami, aby zdôraznila svoje slová. „Nájdi si šéfa chlapa a nikdy si nevšímne, že nevieš písať správne.“

Audrey si predstavila ten pohovor. *Čo považujete za svoje najlepšie kvality? Obe sú pripevnené k môjmu hrudníku.* Ani za nič. Keby sa v práci niekto dotkol jej prs, tak by mu zlomila ruku.

„Mama...“

„Nehovorím, že škola nie je zábava, no dnes už má titul každý. Nie je to nič mimoriadne. Zaplatíš celý majland za niečo, čo v konečnom dôsledku nič neznamená. Škola života je oveľa lepšia.“

Audrey sa nadýchla a vyhrkla: „Daj si tie zelené šaty.“

Bola vyčerpaná. Nespávala. Učenie sa bolo pre ňu utrpením. Kamarátka Meena jej pomohla vypracovať prehľadnú tabuľku so všetkými skúškami. Potom nastavili pripomienky do Audrinho mobilu, lebo Audrey sa bála, že si nesprávne prečíta informácie v tabuľke a zle si načasuje prípravu. Vytlačili aj zväčšenú verziu tabuľky a prilepili ju na stenu, pretože ukladať si veci do počítača si Audrey netrúfala odvtedy, čo matka vypila fľašu whisky a rozhodla sa, že vyhodí počítač do koša je výborný nápad. *Vy pubertyaci trávite príliš veľa času pred obrazovkami.*

Do kalendára nad pracovným stolom si Audrey každý večer nakreslila krížik. Každý krížik ju približoval ku dňu, keď bude môcť opustiť školu a domov.

Matka tam ešte stále postávala. „Nemyslíš si, že Ronovi by sa viac páčili ružové? Vytřča z nich aj kúsok spodnej bielizne a to je vždy dobré.“

„To nie je dobré! Vyzerá to, ako keby si sa zabudla obliecť. Nenadarmo sa to volá spodná bielizeň. Má sa nosiť naspodku, pod ostatným oblečením.“

Audrey už išlo roztrhnúť od podráždenia, a tak konečne odlepila oči od obrazovky a pozrela na matku. Vlasy mala strapaté od toľkého prezliekania šiat. „Obleč si tie, ktoré sa ti viac páčia,“ povedala miernejším tónom. „Nemôžeš svoj život žiť len v snahe zapáčiť sa iným.“ Nevedela si ani len predstaviť, že by sa ona pýtala nejakého muža, čo si má obliecť. Obliekala si to, čo chcela.